

Нерэзытыя буозу

Тясэзыби", куниа басэбса җанасанэ" корсэ терэ, иттүо бэнди" җанасанэй танде" терэтини, җонэ хелиде" җиле мәнүтүҗ" (правайтиҗ) иттү бэзэтуобса тохитэны, хунтәмэны буобса, бэнде" җанасанэ" дя иттүо хетэгэа нилу; җонэ

тясэзыби", куниа нинту" тясэзыбса җонэ ноҗхомэны ибса җанасанэ" җиле мәнэ" дя (к правам) тэза" а" номбэ" кэрсу", курэди" болуатүгуйтү" җанасанэй сярү, җонэ мелызэби" тэрэди хетэгэа нилу, кунини җанасанэ" хонсызэ" няндятуо" буозу" җонэ манү" тэбса, нисызэ" хылэдятэ" җонэ мәҗкәэмэны нилы", дебтурусү" хирэгэа җанасанэ" мәнэ ися; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй җиле мәнэ" (права") муунтабү" мынту кәмиабса законэтэны, нинагэты җанаса нонсу" җизи" тихиасы җиле мәнүтү (правайтү); җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" хелы" сыҗы" нятүҗ сүөарүрнү" дүзытэндыҗ; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" иттүо" Сунэ 5уомтумэа" Тандейтэны (Объединенный Нациятэны) җанузумтудүо" Уставатэнынты иттүо" җиле хүнтүрүбсятүҗ җанасанэй җиле мәнэ" дя (права" дя), җанасанэ корсэ җүназэйдя, денсиде" җиле мәнэ" дя (права" дя) куодүму җонэ ны дермәэны тәмәэны сытыҗ мундүсуо" хелысыбсяниимәэны социальный прогрессетэны нягэй нилынягэтыҗ няндя" са; җонэ

тясэзыби", куниа моу" -терэ" (государства-члены) мундүху" Сунэ 5уомтумэа" Тандейнану (Объединенный Нациянану), нятүҗ җэзүнагэтуҗ, сүөарүрнагэтуҗ, җэзүнагэтуҗ җанасанэй җиле мәнэ" (права") җонэ мәҗэзәә нендябсанутүҗ; җонэ

тясэзыби", куниа бэнде" җанасанэ" дильситиҗи" корсэ җонэ җоры тэндэй җиле мәнэй (этих прав) җонэ няндябса" хонты тетуа ани" э тору дүлсынагэ әмә сиәр,

Генеральная Ассамблея

дебтазату җануо

Бэнде" җанасанэ" дязыкүдя иттүо декларация җанасанэ җиле мәнэ" (прав) нерутэты хуантэту дямәләкә кэрсу, курэди түүнянтуҗу" бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства", тэндэ дязыкү курэдите җанаса кәтти курэдите общество терэ, сәнүрса әмә җануо Декларациядя, кәрбулохазэйтэ" тенымтыгуйся җонэ хозатэбса сэрәэмэны тэндэ" права" җонэ няндябса" нягэй бәндети тенырынагэтыҗ җонэ митәбиазэ" национальный җонэ международный прогрессивный сэрәэмэны, бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства-терэ организация тенырынагэтыҗ, тэндэ комәэны моу терэ" иттүо" юрисдикциетэнынтыҗ.

Статья 1

Бәнде” җанасанә” җәтукәнды” нендя”туо” җонә хонсы хелиде” җиле мәнәй (правай). Сытың хонды” җиле җонда җонә сярү, дүзытәндың ихүтүң нягәә” сүөарусә”.

Статья 2

Курәдите җанаса хонхиты мынту җиле мәнү”тү (правайтү) җонә няндябсатү, хозүтүө” җануо Декларациетәны, нисы сәңүрә”: курәди җанасанә” тансәгәтә иммә, курәди сябыты кухуо, куодүму кәтти ны, курәди җиле җәтумиамуо сиәдеты, курәди җуодя хүнтүрүбсязы иңу, курәди политикә җәзу камяңу, курәди җанасанә тансәдя иңу җонә курәди җәтумиамуонту сиәр: җүня” кәтти мәңкәә” иху” тагәбтәә” ирити, имидити.

Тәндә комәәны ниби” нягәә сәңүрә” хунсә” политический, җиле мәнәнтәнунты иттүо (правовой) җонә международный моунты статусәдя, кунини нилыңы җанаса нисы сәңүрә” хундялтуо кәтти камя”лутуо тәндә” моу”.

Статья 3

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) нилыбсядя, няндябсәдя җонә нинту” ментизибсятыдя.

Статья 4

Сылыгалите нибити нягәә сиба”тәру”, сиба”тәрубса җонә тамтарубса сиба”тини нинту кунитены нягәә кәрсу.

Статья 5

Сылыгалите нибити мынту хоси”тәры”, сиба”тәру”, хеттибтыгуйли” нәмбәниизә.

Статья 6

Курәдите җанаса, кунитены нибити җуо”, хонхити нягәә җиле мәнә (право) җиле нилутыниимәны

Статья 7

Бәнде” җанасанә” хелиде” законатәны җонә хонды” җиле мәнә (право) нисы сәңүрә” нинту” хелиде” җизисибся”дя итүо” тәндә законәтәны. Бәнде” җанасанә” хонды” җиле мәнә (право) хелидемәәны җизи”силинягәтың дискриминациегәтә, нинту” җәзү”лутүө җануо Декларациетәны җонә хунсә курәдите номү”тәтуо тәрәди дискриминациядя кәрсу.

Статья 8

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һизи”сибся- нимәәны Һиле мәнүнтү (правайтү) бәнтуны иттүо” суда”тини каңгә мәнтизилибити” Һиле мәнүнтү (правайтү), куниа” ҺәзүлүҺантә” конституциетәны кәтти законәтәны.

Статья 9

Сылыгалите нибити мынту камя”лу” Һанасанәйгитә хунде, мәрки”тәры”, хундямтялыры” Һонә сиба”тәру”.

Статья 10

Курэдите Һанаса, Һанузүмтүкүся Һиле мәнүтү (правайтү) Һонә Һанузүмтүкүся уголовный сиәрәмты, хонты Һиле мәнә (право) мелызәсыәдиәзы сиәрты катемәрунагәту Һәзи”тәтыә Һонә няндя”туо судәтә.

Статья 11

Курэдите Һанаса, лага”тарутуо курәдикүө сиәртәны, хонты Һиле мәнә (право) Һизи”сиси сиәркали исямту тәә түбә каңгә сыты сиәрту Һәтәурусүзү” законә Һәзүтүө судәтә, кунини сыты Һизи”силисизи”.

Сылыгалите нибити мынту Һомтәбтуру” нинту” мелызасыәдейты сиәрниизә, тәтти сиәр ихү” сыты Һиле тандеты кәрсутини нинту номбә кәрсудя иттүо. Нибити мынту тәндә кәрсуниизә тетуа ани”әмәны кәтти бәзәтуомәны хоралу” тәндә дялыгәтә каңгә иху мелызәмәә тәтти кәрсу.

Статья 12

Сылыгалите нибити мынту хүтүтә” хунсә Һанаса корсәтә кәтти Һиле тандетә, нибити мынту ментизи” тәндәты мазә, тәндәты тиидятуо” хотүрә кунсыны иттүо” кәрсу”, Курэдите Һанаса Һизи”силибити мынту законәтәны тәрәди” ментизибсягитә.

Статья 13

Курэдите Һанаса дөзүрхүтү мынту тәмәәны кунимәны кәрбуңу, нилыбити мынту курэдите хутиәзы моунтәны.

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) дүбәәнантибити курэдите моу, Һиле Һәтумиамуо моумту, тәгәтә хонты Һиле мәнә (право) хурсәбса кәрсу моунтудя.

Статья 14

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнәмты (право) хууләбити лүңкүрүбсянәзәмты хунсәә” моу”мәны Һонә хонты

мэнэ тороубтуса тэндэ лүңкүрүбсянэ.

Тэтти ңиле мэнэ (право) серэрыгэтызэ” тээ түхоны, каңгэ тэнерибся кэрсу тохитэны нинты нуо” политический сиэр,кэтти лыку дүөайтетуо неру” ңонэ дямэлэкэ” кэрсу” Сунэ 5уомтумээ” Тандей (Объединенный Нация).

Статья 15

Курэдите ңанаса хонты ңиле мэнэ (право) гражданстводя.

Сылыгалите нибити мынту койры” гражданствогали ңонэ кэрбүбүтү нутумээ” гражданствамту.

Статья 16

Нимбымтыэ” куодүму” ңонэ ны” хонды” ңиле мэнэ (право), нисы сәнүрэ” курэди ңанасанэ тансэгэтэ иммэ”, курэди сябытың ңэзу, курэди нуодя тялирнү”, нуомтаса кэтти майзасы, мелызасы ңиле тандемту. Сытың хонды” хелиде” ңиле мэнэ” (права”) нуомтаса кэтти майзаса, нуойтены нилыбся ңонэ тарумса түхоны.

5уомтэбса кэрсу мынту ихүтү мелызэмээ ңонэ лэбкузэбту- муо сиття” кэйзэ нуомтэтүгэй.

Тансэ тэттирэ ңануо ңонэ мәңзээ обществэ хелыэ, куния ңизисилибити мынту обществатэ ңонэ государстватэ.

Статья 17

Курэдите ңанаса хонбити мынту (право) ңиле ңалирэ” кэтти ну”озэ ңалирэ” хунсэй ңанасанэй нану.

Сылыгалитендэ нибити мынту (право) ментизили” тэндэ” ңалирэ”.

Статья 18

Курэдите ңанаса хонты ңиле мэнэ (право) нендя”туомэны сынерырся, сярү ңонэ ңиле тандету нуо (религия); курэдите ңанаса хонсызэ хүнтүрүбся тэрэди нуодя, курэди хуйңы, хонсызэ ңиле камя”туо манү”тэбса, ңиле ңэтумиамуо” хүнсерээ” кэрсуодей.

Статья 19

Курэдите ңанаса хонты ңиле мэнэ (право) нендя”туо манү”тэбсадя, дебтазабса тэндитиң кангэ кэрбуңу; тэтти мэнэ (право) тэзү”тэту нендя”туомэны дебтазабса манү”тэбсатү, курэдите дүрымы”, буозу” нисы сәнүрэ” курэдите государственный границедя.

Статья 20

Курэдите Һанаса дөзүрхүтү мынту куниа кэрбуңу: курэдите хетэгээ” Һунүоза”дя, Һанасанә Һунүбсанә”дя (ассоциаций).

Сылыгалите нисизи” хүтү”тәру” ассоциациетә мәнәнту нисы тәлибтири”.

Статья 21

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) управляйрмүнтә моунтәнынты кәлүбтүмәә” Һанасанәй таккәмәны.

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) денсидемәәны хунсәйнану Һәйбәумунтә Һиле моунты государствә” службатәны.

Һанасанә” тансә мәнә ихүтү мынту нягәә правительство Һузабса тохи; тәтти мәнә нәтәрәбтугуйхүтү мынту хүәти” мелы”сырытыә” натү”дятини, курәди” мелы”сырыбитиң мынту тиидялутуо” голосованиентәны кәтти хунсәмәны кунини голосовайрся Һанаса хонсызә Һиле мәнә.

Статья 22

Курэдите Һанаса, общество терә ихүтү, хонты Һиле мәнә (право) социальное обеспечениедя Һонә хунсәә” правә”дя, тәзу”тәтуо” няндятуо бәзуатәбса сыты Һиле мәнүтү (правайтү) экономический, социальный Һонә культурный сунәнтини Һанасанәй танде” Һонә международный сүәарубса курэдите государство таккәмәны.

Статья 23

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һәйбәузадя, няндя”туо натярубса Һәйбәузадя, тәны кунини кэрбуңу, нягәә Һонә неими” Һәйбәузату ситтямәны иттүодя Һонә Һизи”силибити мынту Һәйбәузагали иттүо кәрсүгәтә.

Курэдите Һанаса, нисы хундялтарыби”, кәмүзүхүтү мынту хелиде денси”, хелиде Һәйбәузаниизә.

Курэдите Һанаса кәмүзүбүтү мынту нягәә Һәзи”тәтыәә мазайсүө кәтти денси Һәйбәузатуниизә, куниәә”мәны нягәй нилыбиязәә тандетунану кәтти Һонәнту Һонә хелы”сылыбиязәйзә нягәй хунсәй социальный обеспечениятәны нилынягәты.

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һунүнтәбса Һәйбәузә” сунә” (союзә”) тиитәсы тәндә” сунәти” (союзәнди”) Һизи”синягәты Һиле мәнүтү.

Статья 24

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) ниибтүгуйсядя, хүтүдя Һиле мәнә (право) тәни Һәйбәуза” дялы кәри Һонә денси хонтыә хүә бәухү” ниибтүгуйся.

Статья 25

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) тәрәди нилудя: Һомсу”, дембия”, леккырә” Һәтәубса Һонә хунсәә” нилыбся кәрсу” дя, курәди ихүтү нягәә нягәә нилыбсяты Һонә тандеты нягәй нилыбся дязыкү, хонты Һиле мәнә хелы”сырынягәты нибити Һәйбәу”, дярэзыкәбити, мусанумхүтү, сырумхүтү, бәйка”имхүтү кәтти иния”имхүтү, басагалимхүтү Һонә Һәтумхи” хунсә” кәрсу” нинту” хезытытыә” сыты сәмырыгәтәты.

Немы ися коныбся Һонә дяхүрка ибся хонәйти” Һиле мәнә (право) Һәзүлүнагәтуң Һонә хелы”сылинагәтың. Бенде” нүә”, Һәтумтыә” Һуомсуоде тандәтәны кәтти нинту” Һуомсуоде тандәтәны, хонхитың мынту хелиде Һизисибся.

Статья 26

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) хозатәбсанимәәны. Тенымтыгуйхи” мынту денсигали, тәтти кәрсу мәңзәмәәны ментизити нерәбтәә Һонә бәнде” дязыкүдя иттүә тенымтыгуйся. Нерәбтәә тенымтыгуйся ихүтү мынту бәнди” дя итүә. Техника Һонә Һәйбәузадя иттүә тенымтыгуйся ихүтүң мынду” бәнде”ти” түүтәрутуә”, ани”ә, бәнтуә тенымтыгуйся хелидемәәны түүрүбүтү мынту бәнде” кәрбутуоти”.

Тенымтыгуйся ихүтү мынту хезытытыә бәнде” Һанасанә сәмыры бозуатәбсадя Һонә Һукәгимти”куйтиә бәндети нягәй тенырыбся, хүся”лубса, дильситибся Һонә тенынбся Һиле Һанасанә мәнә” мәңзәмәәны няндябсянимәәны иттүә”. Тенымтыгуйся ихүтү мынту хелы”сытыә нятүң сәмәры теныбся, сүәарубся бәнде Һанасанә” дүтымәны, курэдите нибити Һуә” сяхытиң кәтти хүнтүрүбсянутүң Һуодя, хелы”сыбити мынту Сунә Һуомтумәә” Тандей (Объединенный Нация) камя”са нягимтүгутүәй кәрсуй.

Нүә” деди” хонты” Һиле мәнә (право) натярса, кунини тенымтыгуйсизитә” сиәнә” нүәтиң.

Статья 27

Курэдите Һанаса тороубүтү мынту Һанасанә” танде культурный” нилутәны, нялтәбити мынту хүнсәрәй кәрсуодейдя участвовайрхүтү мынту научный прогрессетәны Һонә тороубтугуйхүтү тәндәты Һүнәзү”.

Курэдите Һанаса хонты Һиле мәнә (право) Һизисибсядя сәмырыты, мәнәнсәкүтү, куниә” иңу” научный, литературный кәтти художественный Һәйбәузатинунту, курәди” сыты Һиле мелызасыәдейти.

Статья 28

Курәдите җанаса хонты мәнә (право) социальный җонә международный җәзи”тәбсадя, курәдитәны җиле мәнә” (права) җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациетәны, бәнде” дүлсырыбитиң мынту.

Статья 29

Курәдите җанаса хонты мәнә” (обязанности), нондитыә” җанасанә танде нерәны, кунини җиле сәмырыты няндя”са бозатәсузә.

Мелы”сыса җиле мәнүтү (правайтү) җонә няндябсатү, курәдите җанаса нонсубтырибити мынту тәәтүхораны, каңгә сыты мелысыкәсытә тәрәди кәрсу, нинтыә нөльхү”күрү” законәтәны ноңхәмәны иттүотуниизә җонә дүөайтетуо җанасанә” тандей нягәй җәзүлүбсямтуң җонә миттәбсямтың бәнсә маа хутеемтың җонә нягәй нилыбсябтың демократический обществатәны.

Мелы”сыбся тәндә” җиле мәнә” (права”) каңкәгалите нибитиң мынту Сунә 5уомтумәә” Тандей (Объединенный Нация) неру” кәйнимәәны коны”.

Статья 30

Маагалите җануо Декларациетәны иттүо нибити мынту дебтуру”, милитиә мантә курәдикүө государствотә, сунә”тә кәтти җанасанә” сунә”тә кәтти бәзәлтуо” хорү”ти правә мелысынагәтың тәндә җәйбәуза, хезы”тытыә сымбабтыгуйсядя правә” җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациятәны.